การประชุมประจำปี 2545 *เรื่อง*

ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย : 5 ปีหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

วันศุกร์ที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2545

ณ ห้องแกรนด์ไดมอนด์บอลรูม ศูนย์การประชุมและแสดงสินค้า อิมแพ็ค เมืองทองธานี จ.นนทบุรี

จัดโดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1 หลักการและเหตุผล

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีภารกิจสำคัญประการหนึ่ง คือ การติดตามประเมินผลการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พร้อมทั้งเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดังกล่าวสู่สาธารณชนในหลายรูปแบบ อาทิ รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยประจำปีและแนวโน้มสถานการณ์เศรษฐกิจ รายงานการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จดหมายข่าวเครื่องชี้วัดความอยู่ดีมีสุขและการวิเคราะห์เชิงนโยบาย รายงานผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศรายไตรมาส เป็นต้น ซึ่งการผลิตและเผยแพร่เอกสารผลการพัฒนาดังกล่าวนอกจากจะให้ประโยชน์ในการดำเนินงานของ สศช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ยังนับเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการพัฒนาแก่ประชาชน อีกทั้งเป็นการเผยแพร่ผลงานของสำนักงานฯ สู่ประชาชนอีกทางหนึ่ง

นอกจากนี้ สำนักงานฯ ยังได้จัดให้มีการสัมมนาและการจัดประชุมเชิงวิชาการเพื่อเผยแพร่ผลงาน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาร่วมกับภาครัฐ อาทิ การสัมมนารายงานผลการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 การสัมมนาแนวคิดและทิศทางการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 การสัมมนารายงานผลการพัฒนาประเทศในช่วงครึ่งแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 รวมตลอดทั้งการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ซึ่งสำนักงานฯ ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน โดยการจัดให้มีเวทีวิสัยทัศน์ระดับจังหวัดทุกจังหวัด และเวทีวิสัยทัศน์ในระดับอนุภาครวม 9 อนุภาคทั่วประเทศ ต่อเนื่องด้วยการสัมมนาระดมความคิดระดับชาติ เพื่อผู้เข้าร่วมประชุมร่วมกันกำหนดกรอบวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9

การดำเนินการเผยแพร่เอกสารข้อมูลและผลการพัฒนาสู่ประชาชนของสำนักงานฯ ดังกล่าว สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 58 ที่กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลข่าวสารสาธารณะของหน่วยงานของรัฐ อีกทั้งยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ที่ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารต่อประชาชน ในขณะเดียวกันการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และฉบับที่ 9 นั้น เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 76 ที่กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) และต่อเนื่องมาถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ได้ปรับเปลี่ยนแนวคิดการพัฒนาใหม่จากการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลักมาเน้น *"คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา"* โดยกำหนดให้การพัฒนาทุกด้านมุ่งสร้างความอยู่ดีมีสุข (Well-being) ให้แก่คนไทย และปรับกระบวนการพัฒนาในรูปแบบใหม่ให้มีลักษณะองค์รวมและบูรณาการ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้น อย่างไรก็ตาม การพัฒนาประเทศในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เป็นช่วงที่ประเทศประสบภาวะวิกฤตเศรษฐกิจที่รุนแรง และส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อประชาชนในทุกกลุ่ม ทุกอาชีพ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้จัดประชุมประจำปีขึ้นเพื่อรายงานผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมต่อสาธารณชนว่า ชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา ได้รับผลกระทบอย่างไรบ้าง โดยเฉพาะในด้านความอยู่ดีมีสุขที่พิจารณาจากสุขภาพอนามัย ความรู้ ชีวิตการทำงาน รายได้และการกระจายรายได้ และสภาพแวดล้อม รวมทั้งการประเมินความเข้มแข็งของเศรษฐกิจไทย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสาธารณชนตามบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และหลักการบริหารจัดการที่ดีให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2 วัตถุประสงค์

- เพื่อรายงานสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นอยู่ ทั้งในช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย โดยมีตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลกระทบจากการพัฒนาได้อย่างชัดเจน
- เพื่อให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้มีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ข้อคิดเห็น และร่วมพิจารณาให้ข้อเสนอแนะประเด็นเชิงนโยบายที่สำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย และความเข้มแข็งของเศรษฐกิจไทย เพื่อนำเสนอรัฐบาลพิจารณาต่อไป

3 กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุม จะเป็นตัวแทนของทุกภาคส่วนในสังคมไทยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย นักการเมือง องค์กรพัฒนาเอกชน นักธุรกิจ นักวิชาการ ผู้นำชุมชน สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และสื่อมวลชน รวมทั้งสิ้นประมาณ 1,000 คน

4 รูปแบบวิธีการประชุม

เน้นรูปแบบและวิธีการประชุมที่เปิดโอกาสให้มีการระดมความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะได้อย่างเต็มที่ ในช่วงเวลา 1 วัน ดังนี้

ภาคเช้า: ***เป็นการประชุมรวม***

- การแสดงปาฐกถาพิเศษ โดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เรื่อง ***"รัฐบาลกับการสร้างความอยู่ดีมีสุขให้กับคนไทย"*** ต่อด้วยการบรรยาย เรื่อง ***"แนวทางการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจหลังวิกฤต"*** โดยรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์)
- การนำเสนอรายงานภาพรวมผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ในช่วง 5 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 โดยใช้ตัวชี้วัด *"ความอยู่ดีมีสุขและความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ"* เพื่อวัดผลกระทบจากการพัฒนาที่มีต่อความอยู่ดีมีสุขของคนไทย ทั้งในช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจและหลังวิกฤต หลังจากนั้น จะเป็นการอภิปรายให้ข้อคิดเห็น โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากหลากหลายอาชีพในประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ท้าทาย

ภาคบ่าย: *เป็นการประชุมกลุ่มย่อย*

- การประชุมกลุ่มย่อย เพื่อระดมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในรายละเอียดเชิงนโยบาย ในประเด็นการพัฒนาที่สำคัญในระยะต่อไป

- แบ่งกลุ่มย่อยออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1: **ความยากจนและการกระจายรายได้** ซึ่งจะให้ความสำคัญกับการปรับปรุงการดำเนินงานแก้ไขปัญหาความยากจน ทั้งในเรื่องของนโยบาย มาตรการและโครงการของรัฐที่มีความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วน เพื่อแก้ไขปัญหาคนจนและผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งการส่งเสริมบทบาทของชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความยากจนในพื้นที่ของตนรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การจัดทำแผนชุมชน การจัดสวัสดิการชุมชน เป็นต้น

กลุ่มที่ 2: **การพัฒนาศักยภาพคนและการเรียนรู้ตลอดชีวิต** ซึ่งจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพคนไทย โดยเฉพาะการเร่งขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควบคู่ไปกับการเพิ่มคุณภาพการศึกษาทุกระดับให้ได้มาตรฐาน การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต และแหล่งเรียนรู้อย่างพอเพียงให้แก่นักเรียนและประชาชนทั่วไป

กลุ่มที่ 3: **การคุ้มครองทางสังคม** ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการสร้างหลักประกันทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อคุ้มครองคนทุกช่วงวัย โดยครอบคลุมการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคมและการจัดการความเสี่ยงจากวิกฤตต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองอย่างทันการ ทั่วถึง เป็นธรรมและนำไปสู่การพึ่งตนเองได้ในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มยากจนและกลุ่มเสี่ยง โดยเน้นบทบาทการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบและกลไกต่าง ๆ ให้มีคุณภาพและเกิดความยั่งยืน

กลุ่มที่ 4: **ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ** ซึ่งจะรวมถึงการจัดการระบบบริหารเศรษฐกิจส่วนรวมที่จะช่วยสนับสนุนเศรษฐกิจให้ปรับตัวสู่สมดุล มีภูมิคุ้มและมีเสถียรภาพ ตลอดจนมีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ และเพิ่มสมรรถนะภาคการผลิตให้แข็งแกร่งและมีความสามารถในการแข่งขัน ช่วยเชื่อมโยงความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในประเทศ รวมทั้งมีการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้พร้อมก้าวสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้

กลุ่มที่ 5: **การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน** ซึ่งจะให้ความสำคัญกับแนวทางการปรับปรุงกลยุทธ์และกลไกในการจัดการที่นำไปสู่ความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม มีความสมดุลระหว่างการพัฒนากับการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การพัฒนากลไกเพื่อลดความขัดแย้งให้เกิดความเสมอภาคและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นภายใต้สิ่งแวดล้อมที่พึงปรารถนาของคนในชาติ

5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ทุกภาคส่วนในสังคมที่ได้เข้าร่วมการสัมมนา ได้รับทราบสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่วัดด้วยตัวชี้วัดที่ชัดเจน และมีส่วนร่วมแสดงความเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

- สำนักงานฯ ได้รับข้อเสนอแนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงแนวทางการพัฒนาความอยู่ดีมีสุขของคนไทย ให้เป็นรูปธรรมและนำไปสู่ประเด็นในเชิงนโยบาย เพื่อเสนอให้รัฐบาลพิจารณาในโอกาสต่อไป